

LÆRERVEJLEDNING OM KØREUDDANNELSEN TIL STOR BUS (KATEGORI D)

Denne lærervejledning er udarbejdet i tilknytning til bekendtgørelse nr. 1599 af 22. december 2014 om undervisningsplan for køreuddannelsen til stor bus (kategori D).

De nærmere bestemmelser om køreuddannelsen fremgår af bekendtgørelse om kørekort og bekendtgørelserne om undervisningsplaner.

Lærervejledningen indeholder de nærmere retningslinjer om planlægning og gennemførelse af undervisning - herunder valg af hjælpemidler - af køreelever, der ønsker kørekort til stor personbil (kategori D).

Denne lærervejledning erstatter lærervejledning af 22. januar 2015 om køreuddannelsen til kategori D.

Færdselsstyrelsen, juli 2016.

INDHOLDSFORTEGNELSE

INDLEDNING	4
GENERELLE SYNSPUNKTER	4
UNDERVISNINGENS TILRETTELÆGGELSE	5
HOLDNINGSBEARBEJDNING	6
IT-BASEREDE UNDERVISNINGSPROGRAMMER	6
HOLD	7
LEKTIONSPLAN	7
LOG	7
SELVSTUDIUM	8
SÆRLIGT VEDRØRENDE UNDERVISNINGSPLANENS 8. AFSNIT OM RISIKOFORHOLD	8
KRAV TIL TEORIOKALE	9
FOSLAG TIL OPDELING AF DEN TEORETISKE OG PRAKTISKE KØREUDDANNELSE	9
UNDERVISNINGSMODUL 1	11
UNDERVISNINGSMODUL 2	11
UNDERVISNINGSMODUL 3	12
UNDERVISNINGSMODUL 4	12
UNDERVISNINGSMODUL 5	12
UNDERVISNINGSMODUL 6	13
UNDERVISNINGSMODUL 7	14
UNDERVISNINGSMODUL 8	14
UNDERVISNINGSMODUL 9	15
UNDERVISNINGSMODUL 10	15
UNDERVISNINGSMODUL 11	15
UNDERVISNINGSMODUL 12	16
UNDERVISNINGSMODUL 13	16
UNDERVISNINGSMODUL 14	16
UNDERVISNINGSMODUL 15	17
UNDERVISNINGSMODUL 16	17
UNDERVISNINGSMODUL 17	17
UNDERVISNINGSMODUL 18	18
UNDERVISNINGSMODUL 19	19
KRAV TIL ØVELSESSTRÆKNINGER	19

INDLEDNING

De nærmere bestemmelser om køreuddannelse og køreprøver fremgår af bekendtgørelse om undervisningsplan for køreuddannelsen til stor bus (kategori D) samt bekendtgørelse om kørekort.

Undervisningsplanen indeholder en detaljeret beskrivelse af uddannelsesmålene, som også er grundlag for bedømmelsen ved køreprøven.

GENERELLE SYNSPUNKTER

Risikoen for at komme ud for en færdselsulykke er særlig stor for den uerfarne fører af en bus. På samme måde som for almindelige biler spiller menneskelige fejl også en afgørende rolle ved størsteparten af ulykkerne med busser. Derfor skal det også her søges at forebygge ulykkerne gennem køreuddannelsen.

Ved kørsel med store og tunge køretøjer er det af meget større betydning end ved kørsel med almindelig bil, at man som fører lærer at ”læse” trafikken længere fremme, så kørslen i tide kan tilpasses ændrede færdselsforhold. Man skal altså i meget større grad end ved de små biler være forudseende og opmærksom, så man kan forudse situationerne og dermed give sig selv tid til at kunne reagere på den rigtige måde (hastighedstilpasninger, gearvalg, placering mv.). Undervisningen skal i høj grad orienteres mod køreuddannelsens mål med stor vægt på risikoforhold.

Busser er som udgangspunkt beregnet til at befordre personer, hvorfor komfortensyn også er væsentlige.

Det er endvidere vigtigt, at undervisningen indeholder elementer, der generelt påvirker elevens holdninger og adfærd i trafikken i positiv retning.

Kørsel i bus adskiller sig væsentligt fra kørsel i almindelig personbil på følgende områder:

Udsyn:

Som fører af en bus, hvor man i nogle tilfælde sidder højt hævet over kørebanen og andre trafikanter, kan man få det indtryk, at man har et godt udsyn. Det er kun til en vis grad rigtigt. Udsynet er væsentligt forringet, når der skal iagttages trafikanter tæt på bussen, og det gælder både til siden, forud og bagud. I de tilfælde, hvor føreren sidder lavt, vanskeliggøres bedømmelsen af højden af broer, udragende grene og lignende. Udsyn bagud kan som oftest kun ske ved hjælp af spejle og andre hjælpemidler.

Størrelse og belæsning:

En bus er væsentlig større end en almindelig personbil både hvad angår højde, længde og bredde, hvilket man som fører af bus skal tage hensyn til i trafikken. Især kørsel med høje busser stiller store krav til føreren.

Bremser:

En bus kan ikke bremse lige så godt som en almindelig bil. Derfor er kravene til bremsernes præstation forskellige. Er bremserne ikke i orden, kan det få katastrofale konsekvenser under opbremsning på grund af bussens store vægt.

Kørelæreren skal indskærpe over for eleven, at man også i bus under de første års kørsel skal udvide sin erfaring om risikoforhold og færemuligheder.

Det betyder, at man skal køre mere forsigtigt end mere erfarne trafikanter.

Kørelæreren skal især advare mod en tendens til, at man hurtigt vænner sig til en risikobetonet køremåde, fordi den ikke straks får ubehagelige følger for én selv, blandt andet fordi man kører i en stor bil, men også fordi andre trafikanter ”trækker sig” for at undgå uheld.

UNDERVISNINGENS TILRETTELÆGGELSE

At køre bus er i sagens natur en praktisk handling. Derfor må køreuddannelsen også have sit tyngdepunkt i indøvelsen af praktiske færdigheder. Det vil således være mest hensigtsmæssigt at lade den praktiske undervisnings forløb være bestemmende for, hvordan den teoretiske undervisning skal tilrettelægges og gennemføres.

Undervisningen skal følge undervisningsplanens afsnitsopdeling. Det er dog muligt i mindre omfang at fravige denne regel, idet der i denne lærervejledning er åbnet op herfor i de såkaldte ”elastikker”. Et eksempel på en ”elastik” fremgår af næste afsnit.

Teoriundervisningen skal først og fremmest tjene til at give en baggrund for elevens forståelse og til at lette elevens indlæring af de praktiske færdigheder. Teoriundervisningen i bussens indretning og udstyr skal blandt andet tjene til at lette elevens praktiske færdigheder i eftersyn og kontrol af udstyret. Færdighed i kontrol af udstyret skal udføres som en praktisk handling og gøres til genstand for indøvelse gennem hele undervisningsforløbet, så eleven gøres bevidst om betydningen af, at bussen altid er i en sikkerhedsmæssig forsvarlig stand. Teoriundervisningen er dog så omfattende, at visse dele af denne kan placeres i forbindelse med den første del af teoriundervisningen i manøvrer på vej (elastik).

Teoriundervisningen i forbindelse med manøvrer på vej er i et vist omfang repetition af stoffet fra kategori B, men der fokuseres i høj grad også på de særlige forhold, især risikoforhold og faremuligheder, der gælder ved kørsel med bus. Undervisningen i undervisningsplanens 7. afsnit skal sammensættes som øvelser.

Den praktiske undervisning i kørsel indledes med indledende øvelser på vej, som kan gennemføres på en lukket øvelsesplads eller på steder i øvrigt, hvor eleven udelukkende - eller primært - skal koncentrere sig om køretøjets manøvrering. Derefter fortsættes med udvidede øvelser på vej under alle færdselsforhold og afsluttes med manøvrer på køreteknisk anlæg.

Et gennemgående princip ved tilrettelæggelsen af den praktiske undervisning er, at eleven hele tiden skal føres fra en lettere (og grundlæggende) til en vanskeligere (udvidet) øvelse og med mulighed for nødvendig repetition/gentagelse, så de indøvede færdigheder kan udføres tilfredsstillende, inden eleven føres videre til den næste og mere krævende øvelse.

Et emne/en manøvre, der ikke er gennemført tilfredsstillende, skal gentages/repeteres i et sådant omfang, at eleven kan gennemføre emnet/manøvren med tilfredsstillende resultat. Først herefter kan eleven fortsætte til næste emne/manøvre.

Før den mere detaljerede tilrettelæggelse af undervisningen skal kørelæreren sikre sig adgang til et hensigtsmæssigt område til indledende øvelser på vej (for eksempel en godkendt lukket øvelsesplads), et hensigtsmæssigt indrettet teorilokale, et godkendt køreteknisk anlæg samt have udvalgt passende øvelsesstrækninger til manøvrerne på vej.

Holdningsbearbejdning

Et væsentligt element i køreuddannelsen er bearbejdning af elevens holdninger i trafikken. En sådan holdningsbearbejdning kræver, at eleven aktivt tager stilling til de enkelte emneområder. Bearbejdning af elevens holdninger er væsentlig såvel i den teoretiske som i den praktiske undervisning. Dette forudsætter en aktiv dialog mellem kørelæreren og køreeleverne og køreeleverne imellem på holdet. Der skal således gennemføres undervisningssamtaler (ledet diskussion). Køreeleverne skal derfor være på samme undervisningsmæssige niveau i køreuddannelsen. Hermed menes, at eleverne skal være nået til den samme lektion i undervisningsforløbet.

IT-baserede undervisningsprogrammer

Et IT-baseret undervisningsprogram er et medie, hvor eleven selvstændigt kan gennemføre køreundervisningen uden kørelærerens medvirken. Forskellen på et IT-baseret undervisningsprogram og egentlig kørelærerundervisning er, at det IT-baserede

undervisningsprogram alene er et hjælpemiddel til brug for kørelærerens undervisning, mens kørelærerundervisningen foregår som en aktiv dialog mellem kørelæreren og eleverne.

IT-baserede undervisningsprogrammer kan anvendes på samme måde som andre hjælpemidler som video, lysbilleder, PowerPoint, teoribog og lignende i køreuddannelsen.

Anvendes IT-baserede undervisningsprogrammer, skal kørelæreren som aktiv vejleder og diskussionspartner for køreeleverne være til stede i undervisningslokalet. Teoriundervisning, der enten er kompliceret eller indebærer bearbejdning af køreelevernes holdninger og adfærd, skal herudover altid gennemføres som holdundervisning i en aktiv dialog mellem kørelæreren og alle køreelever. **Afsnittene 3, 4, 5, 7, 8 i undervisningsplanen for køreuddannelsen** er adfærds- og holdningsbearbejdende eller indeholder komplicerede forhold. Disse afsnit skal derfor altid gennemføres ved en aktiv dialog mellem kørelæreren og alle køreelever på holdet samt køreeleverne imellem, for derved at opnå en trafik sikker holdning og adfærd.

Se dog nedenfor omkring muligheden for selvstudium.

Hold

De elever, der er til stede i undervisningslokalet, betragtes som ét hold. Et hold kan bestå af 1 til 20 elever.

Kørelæreren må kun undervise ét hold ad gangen.

For de nærmere bestemmelser om anvendelsen af IT-baserede undervisningsprogrammer henvises til kørekortbekendtgørelsen.

Lektionsplan

Det skal fremgå af lektionsplanen, at der har været anvendt IT-baserede undervisningsprogrammer. Der er i visse standardiserede lektionsplaner udfærdiget en afkrydsningsrubrik til anvendelse ved brug af IT-undervisningsprogrammer.

Kørelæreren skal ved sin underskrift ved de lektioner, hvor der er anvendt IT-baserede undervisningsprogrammer, bekræfte at lektionen er gennemført i overensstemmelse med lærervejledningens anvisninger.

Log

Der skal kunne udskrives en log fra det IT-baserede undervisningsprogram om den

enkelte elevs anvendelse af programmet. Hver elev skal registreres entydigt, dvs. navn, adresse og telefonnummer. Herudover skal registreres lektionens nr. og indhold (underafsnitsniveau), dato og tid for gennemførelse, samt faktisk anvendt tid og hvorfra brugeren er logget på (dvs. ip-adressen). Navnet på IT-undervisningsprogrammet skal fremgå af loggen.

Selvstudium

Ansøgere, der er fraværende fra køreundervisningen i højst 4 lektioner af 45 minutters varighed i teorilokale (teoretiske emner), kan på særlige vilkår indhente det forsømte ved selv at gennemgå de manglende teoretiske emner (selvstudium). Årsagen til fraværet har ingen betydning for muligheden for selvstudium.

Selvstudium kan gennemføres uden for køreskolen, men undervisningen er først gennemført, når kørelæreren har sikret sig, at eleven har indlært pensummet med tilfredsstillende resultat og i lektionsplanen har bekræftet dette.

Der er ikke begrænsninger i de afsnit i undervisningsplanen, der kan gennemføres ved selvstudium, men ved selvstudium af teoretiske emner, der enten er kompliceret eller indebærer bearbejdning af køreelevernes holdninger og adfærd, skal kørelæreren igennem aktiv dialog sikre sig, at eleven har indlært pensummet med tilfredsstillende resultat, herunder opnået den ønskede holdning og adfærd.

Selvstudium må ikke indgå som et planlagt forløb i den udbudte undervisning.

Når lektionen har været gennemført som selvstudium skal følgende anføres i lektionsplanen:

- Hvilke lektioner fra teorilokale, der er gennemført ved selvstudium,
- Kørelæreren bekræftelse på, at denne har sikret sig, at ansøgeren i tilfredsstillende omfang har lært uddannelsesmålene i den omhandlede teori,
- Datoen for hvornår kørelæreren har sikret sig, at ansøgeren har lært uddannelsesmålene i den omhandlede teori.

Særligt vedrørende undervisningsplanens 8. afsnit om særlige risikoforhold i trafikken

En køreuddannelse skal ud over uddannelsen i grundlæggende færdigheder i at kunne føre et køretøj i forskellige trafiksituationer også omhandle førerens motiver og mål relateret til forskellige aspekter af kørsel, f.eks. færdigheder, der har med det sociale og psykologiske pres før og under kørslen at gøre.

Indlærte færdigheder i at føre et køretøj og håndtere trafiksituationer er en grundlæggende forudsætning for trafiksikker kørsel. Såfremt eleven ikke er motiveret til at anvende det indlærte til trafiksikker kørsel, kan resultatet af køreuddannelsen være alt andet end det ønskede.

Selvevaluering er et spørgsmål om at øge elevens bevidsthed om forhold, der normalt ikke er mulige at kontrollere, dvs. ens vaner, måden at opføre sig på, holdninger, motiver for adfærd osv.

Eleven skal forstå, hvordan f.eks. pres fra andre kan udvikle sig, og hvordan det påvirker eleven personligt. Eleven bør indse, at elevens mål og motiver i livet uden for trafikmiljøet påvirker elevens adfærd i trafikken. Et andet mål er at forbinde alt det, der er lært i uddannelsesforløbet med egne holdninger og lignende.

Det er vigtigt, at påvirke trafikadfærd hos bilister ved at hjælpe dem til at genkende personlige styrker og svagheder.

Det er derfor vigtigt, at kørelæreren i sin undervisning lægger stor vægt på undervisning i de holdnings- og adfærdsbearbejdende emner samt i elevens forståelse af egne kørselskompetencer.

KRAV TIL TEORILOKALE

Teorilokalet skal have en sådan størrelse og indretning, at det kan fungere hensigtsmæssigt for det normale antal elever på et undervisningshold og tillade brug af de almindeligste hjælpemidler. En tilfredsstillende undervisning kan ikke gennemføres uden brug af illustrationer til anskueliggørelse af de vigtigste mekaniske busdele og deres funktion samt af risikoforhold og faremuligheder i forskellige færdselssituationer.

Af hensyn til gennemførelse af evaluerende prøver, som bl.a. er omtalt i undervisningsplanens afsnit 10, Forberedelse til køreprøve, skal lokalet være udstyret med borde eller lignende, så eleverne bekvemt kan udfylde afkrydsningsskemaer ved prøverne.

FORSLAG TIL OPDELING AF DEN TEORETISKE OG PRAKTISKE KØREUDDANNELSE

Det nøjagtige indhold i den teoretiske og praktiske undervisning er fastlagt i delmålene, hvorimod varighed og antal af de enkelte lektioner - udover de i kørekortbekendtgørelsen fastlagte obligatoriske minimumsantal - er afhængig af elevens

individuelle behov.

Den følgende lektionsopdeling skal opfattes som et eksempel på et standardprogram, der kan anvendes af køreskolen, eventuelt som grundlag for køreskolen til at udarbejde sin egen lektionsplan for køreuddannelsen.

Rækkefølgen af lektionerne tilgodeser den i bekendtgørelse om kørekort krævede rækkefølge i afsnitsopdelingen i undervisningsplanen, principperne om, at eleven hele tiden skal føres fra en lettere til en vanskeligere manøvre, og kravet om sammenhæng mellem teoretisk og praktisk undervisning.

Antallet af lektioner tilgodeser det i bekendtgørelse om kørekort anførte krav om et mindste antal af lektioner i undervisningen.

Det kan ved nogle lektioner i lektionsoversigten (f.eks. ved højresving) være anført, at manøvren skal gennemføres som en grundlæggende øvelse. Det betyder, at manøvren skal gennemføres på et sted uden komplicerede vejforhold og stort set uden trafik, så eleven kan koncentrere sig om selve manøvren.

Når det ved en manøvre er anført, at den skal gennemføres som udvidet øvelse, betyder det, at eleven skal kunne udføre manøvren under mere komplicerede vej- og trafikforhold.

En normal lektion er i lektionsoopdelingen fastsat til 45 minutter.

Undervisningen til kategori D skal mindst indeholde følgende antal obligatoriske lektioner à 45 minutters varighed:

- 16 lektioner i teorilokale.
- 14 lektioner i manøvrer på vej.
- 4 lektioner i manøvrer på køreteknisk anlæg.

Undervisningen er i forslaget opdelt i moduler, som består af en eller flere lektioner à 45 minutter.

Den samlede undervisningstid på 34 lektioner à 45 minutter er et absolut minimum for at kunne gennemføre en forsvarlig undervisning. Kørelæreren skal regne med, at elever vil have behov for yderligere repetitioner såvel i teoretiske emner som i praktiske manøvrer. Især ved mange praktiske manøvrer vil elever have behov for op til det dobbelte af den anførte tid.

Ønsker man at gennemføre flere end de 3 nævnte evaluerende prøver i teori, skal disse lægges uden for de obligatoriske lektioner i teorilokale.

De i oversigten anførte undervisningsemner refererer til undervisningsplanens nummererede delmål og/eller eventuelle hovedmål. Når der i lektionsoversigten er

omtalt ”repetition af kategori B”, menes der repetition af det anførte afsnit i undervisningsplanen til kategori B.

UNDERVISNINGSMODUL 1

Lektion 1 og 2 (2 x 45 minutter)

(Teorilokale)

Køreuddannelsens formål og indhold.

Undervisningens gennemførelse i køreskolen.

Udlevering af lektionsplan og øvrige elevmaterialer.

Nærmere orientering om uddannelsesforløbet, herunder sammenhængen mellem den teoretiske og praktiske uddannelse, pauser i køreuddannelsen og gennemgang af lektionsplanen.

10.1 Betingelser for at få kørekort.

10.2 Køreprøvens gennemførelse.

De forhold, der er nødvendige til beskrivelse af kravene til køreuddannelsen samt vilkårene for indstilling til køreprøve, herunder helbredsmæssige og aldersmæssige krav.

Elevens forberedelse til de enkelte lektioner.

1.1 Styreapparatet.

1.2.6 Lovbestemmelser i øvrigt om bremses (nr. 1-5).

1.2.1 Driftsbremses (forsyningskreds og bremsekreds) (nr. 1-12).

UNDERVISNINGSMODUL 2

Lektion 3 (1 x 45 minutter)

(Lukket øvelsesplads, fabriksområde eller lignende)

2.1 Forberedelse til kørsel.

2.2 Bussers spejle.

2.3 Igangsætning og standsning ved kørebanekant.

2.4 Højresving om hjørner.

UNDERVISNINGSMODUL 3

Lektion 4 og 5 (2 x 45 minutter)**(Teorilokale)**

- 1.2.1 Driftsbremser (de forskellige typer af trykluftbremser, ABS mv.) (nr. 13-20).
- 1.2.6 Lovbestemmelser i øvrigt om bremseser (nr. 6-7).
- 1.2.2 Nødbremse.
- 1.2.3 Parkeringsbremser.
- 1.2.4 Supplerende bremseser.
- 1.2.5 Kontrol af bremseser.
- 1.3 El-anlæg, lygter, reflekser, horn mv.
- 1.4 Bærende dele.

UNDERVISNINGSMODUL 4

Lektion 6 (1 x 45 minutter)**(Lukket øvelsesplads, fabriksområde eller lignende)**

Repetition af lektion 2.

- 2.5 Baglænskørsel med målbremssning.

UNDERVISNINGSMODUL 5

Lektion 7 og 8 (2 x 45 minutter)**(Teorilokale)**

- 1.5 Motor og transmission samt energi- og miljørigtig kørsel.
- 1.6 Karrosseri og opbygning.
- 7.1 Igangsætning og standsning ved kørebanekant.
- 7.2 Placering under ligeudkørsel.
- 7.3 Hastighed under ligeudkørsel.
- 7.4 Vognbaneskift og sammenfletning.
- 7.5 Vending og baglænskørsel.
- 7.13 Højresving i kryds.

7.14 Venstresving i kryds.

7.15 Kørsel i rundkørsel

Repetition fra kategori B:

7.6 Kørsel forbi holdende køretøjer, gående mv.

7.7 Møde.

7.8 Kørsel foran eller efter andre.

7.9 Overhaling.

7.11 Fremkørsel mod kryds.

7.12 Ligeudkørsel i kryds.

3. Køretøjers manøvreegenskaber.

4. Trafikantadfærd.

5. Vejforhold.

UNDERVISNINGSMODUL 6

Lektion 9 og 10 (2 x 45 minutter)

(Øvelsesstrækning)

1.1 – 1.6 Stikprøvevis kontrol mv. af køretøjets udstyr.

Øvelse 1 og 2. Øvelsen omfatter følgende:

7.1 Igangsætning og standsning ved kørebane kant.

7.2 Placering under ligeudkørsel.

7.3 Hastighed under ligeudkørsel.

7.4 Vognbaneskift og sammenfletning.

7.5 Vending og baglænskørsel.

7.13 Højresving i mindre trafikerede kryds.

7.14 Venstresving i mindre trafikerede kryds.

7.15 Kørsel i rundkørsel.

Repetition fra kategori B:

- 7.6 Kørsel forbi holdende køretøjer, gående mv.
- 7.7 Møde.
- 7.8 Kørsel foran eller efter andre.
- 7.11 Fremkørsel mod kryds.
- 7.12 Ligeudkørsel i kryds.

UNDERVISNINGSMODUL 7

Lektion 11 (1 x 45 minutter)

(Teorilokale)

- 1.7 Indre indretning, udsyn og særligt udstyr.
- 1.8 Kontrolapparat (fartskriver).
- 1.9 Bussens dokumenter
- 1.10 Særlige køretøjer.
- 1.11 Bussens betjeningsudstyr.
- 1.12 Forebyggende vedligeholdelse og nødvendig reparation.

UNDERVISNINGSMODUL 8

Lektion 12 og 13 (2 x 45 minutter)

(Øvelsesstrækning - landevej)

1.1 – 1.7 Stikprøvevis kontrol mv. af køretøjets udstyr.

Øvelse 3. Øvelsen omfatter især følgende:

- 7.2 Placering under ligeudkørsel.
- 7.3 Hastighed under ligeudkørsel.
- 7.6 Kørsel forbi holdende køretøjer, gående mv.
- 7.7 Møde.
- 7.8 Kørsel foran eller efter andre.
- 7.9 Overhaling.

Repetition af Øvelse 1 og 2.

UNDERVISNINGSMODUL 9

Lektion 14 og 15 (2 x 45 minutter)

(Teorilokale)

- 7.16 Kørsel på motorvej og motortrafikvej.
- 6.1 Anvisninger for færdslen.
- 6.2 Dimensioner, personer og gods samt særlige forhold mv.
- 6.3 Køre- og hviletidsbestemmelser samt anvendelsen af kontrolapparat.
- 6.4 Personbefordring mv.
- 6.5 Supplerende uddannelse.

Evaluerende prøve i teori.

Gennemgang af resultatet af den evaluerende prøve.

UNDERVISNINGSMODUL 10

Lektion 16 og 17 (2 x 45 minutter)

(Øvelsesstrækning)

1.1 – 1.7 Stikprøvevis kontrol mv. af køretøjets udstyr.

Øvelse 4. Øvelsen omfatter følgende:

- 7.16 Kørsel på motorvej/(motortrafikvej).

UNDERVISNINGSMODUL 11

Lektion 18 og 19 (2 x 45 minutter)

(Teorilokale)

- 7.17 Kørsel ved siden af andre.
- 7.18 Standsning og parkering.

Evaluerende prøve i teori.

Gennemgang af resultatet af den evaluerende prøve.

UNDERVISNINGSMODUL 12

Lektion 20 og 21 (2 x 45 minutter)

(Øvelsesstrækning)

1.1 – 1.7 Stikprøvevis kontrol mv. af køretøjets udstyr.

Øvelse 5.

7.17 Kørsel ved siden af andre (tæt trafik).

Repetition af:

7.11 Fremkørsel mod kryds.

7.12 Ligeudkørsel i kryds.

7.13 Højresving i kryds.

7.14 Venstresving i kryds.

7.15 Kørsel i rundkørsel.

UNDERVISNINGSMODUL 13

Lektion 22 (1 x 45 minutter)

(Øvelsesstrækning)

1.1 –1.7 Stikprøvevis kontrol mv. af køretøjets udstyr.

Øvelse 6. Øvelsen omfatter følgende:

7.18 Standsning og parkering.

Repetition af foregående manøvrer efter elevens individuelle behov.

UNDERVISNINGSMODUL 14

Lektion 23 og 24 (2 x 45 minutter)

(Teorilokale)

7.19 Kørsel i mørke og i lygtetændingstiden i øvrigt.

7.20 Kørsel i tunnel.

10.1 Betingelser for at få kørekort.

10.2 Køreprøvens gennemførelse.

10.3 Lovbestemmelser i øvrigt om

kørekort. Evaluerende prøve i teori.

Gennemgang af resultatet af den evaluerende prøve.

Kørsel i tunnel kan i stedet gennemføres i teoriundervisningen i undervisningsmodul 9 eller 11.

UNDERVISNINGSMODUL 15

Lektion 25 (1 x 45 minutter)

(Øvelsesstrækning)

1.1 – 1.7 Stikprøvevis kontrol mv. af køretøjets udstyr.

Øvelse 7. Øvelsen omfatter følgende:

7.19 Kørsel i mørke og i lygtetændingstiden i øvrigt. (Især med vægt på manøvrerne i Øvelse 3 og 5).

UNDERVISNINGSMODUL 16

Lektion 26 (1 x 45 minutter)

(Øvelsesstrækning)

Øvelse 7. Øvelsen omfatter følgende:

7.20 Kørsel i tunnel.

Kørsel i tunnel kan i stedet gennemføres i den praktiske køreundervisning i undervisningsmodul 10, 12 eller 13.

UNDERVISNINGSMODUL 17

Lektion 27,28 og 29 (3 x 45 minutter)

(Teorilokale)

8.1. Særlige risikoforhold mv.

8 2 . Egne holdninger og adfærd

Samtlige foregående delmål skal være gennemført med tilfredsstillende resultat, før teori- og praktisk prøve kan aflægges.

- 9.1.1 Vejgrebets betydning.
- 9.1.2 Belæsning, dæktryk mv.
- 9.2.1 Bevægelsesenergi og hastighed.
- 9.2.2 Centrifugalkraft.
- 9.2.3 Bremselængder.
- 9.2.4 Vejgrebets udnyttelse.
- 9.3.1 Slalom.
- 9.3.2 Dobbelt undvigemanøvre uden bremsning.
- 9.3.3 Kombineret bremse- og undvigemanøvre.
- 9.4.1 Kørsel i kurve.
- 9.4.2 Baghjulsudskridning.
- 9.4.3 Forhjulsudskridning.

UNDERVISNINGSMODUL 18

Lektion 30, 31, 32 og 33 (4 x 45 minutter)

(Køreteknisk anlæg)

Øvelser på **ALMINDELIG** vej:

- 9.2.3 Bremselængder.
- 9.2.4 Vejgrebets udnyttelse.
- 9.3.1 Slalom.
- 9.3.2 Dobbelt undvigemanøvre uden bremsning.
- 9.3.3 Kombineret bremse- og undvigemanøvre.

Øvelser på **GLAT** vej:

- 9.2.4 Vejgrebets udnyttelse.
- 9.3.2 Dobbelt undvigemanøvre uden bremsning.
- 9.3.3 Kombineret bremse- og undvigemanøvre.
- 9.4.2 Baghjulsudskridning.

Øvelser på **GLAT** vej i sving.

- 9.2.4 Vejgrebets udnyttelse.
- 9.4.1 Baghjulsudskridning.
- 9.4.2 Forhjulsudskridning.

UNDERVISNINGSMODUL 19

Lektion 34 (1 x 45 minutter)

(Fri øvelsesstrækning)

1.1 - 1.7 Stikprøvevis kontrol mv. af køretøjets udstyr.

Repetition og forberedelse til praktisk prøve.

Repetition af foregående manøvrer efter elevens individuelle behov.

Evaluerende prøve i praktik.

KRAV TIL ØVELSESSTRÆKNINGER

For at sikre en god indlæring skal øvelserne i manøvrer på vej planlægges nøje med hensyn til både indhold og rækkefølge.

Ved undervisningen til bus er der ikke behov for udvælgelse af øvelsesstrækninger til de enkelte manøvrer på samme måde som til kategori B, og kørelæreren stilles derfor lidt friere end ved undervisningen til kategori B.

Til bus skal øvelsesstrækningerne/-områderne udvælges/sammensættes, så eleven får størst muligt udbytte af de enkelte øvelser og således, at eleven hele tiden føres fra en lettere til en vanskeligere manøvre/øvelse.

Øvelse 1 og 2

Gennemføres under ukomplicerede vej- og færdselsforhold og dermed på mindre be- færdede veje, så vægten kan lægges på omhyggelig udførelse af orienterings- og ma- nøvrefærdigheder og baglænskørsel.

Vejstrækningen bør være bred, gerne med midterrabat, og helst med mere end én vogn- bane i kørselsretningen.

Øvelse 3

Gennemføres over længere strækninger, så eleven kan lære at tilpasse placering, ha- stighed og gearvalg efter skiftende vej- og færdselsforhold.

Øvelsen gennemføres på en vejstrækning uden for tættere bebygget område med en længde på op imod 50 km og med meget varieret bredde, vejsving af forskellig skarp- hed, vejhældning, bevoksning og bakker med forskellige stigninger.

Der indøves overhalingsprocedurer, tilpasning af hastigheden til vejsving, bakker og oversigtsforhold i øvrigt samt tilpasning af gearvalg til kørsel på bakker og i vejsving.

Øvelse 4

Gennemføres på steder, hvor der er mulighed for at foretage sammenfletning med køretøjer, der kører med væsentlig højere hastighed end bussen.

Øvelse 5

Gennemføres på steder, hvor der er mulighed for at indøve tidligere indlærte manøvrer under vanskeligere færdselsforhold.

Øvelsen gennemføres i flere forskellige vejkryds, større rundkørsler og veje med flere vognbaner i samme retning og på tidspunkter med tæt trafik.

Øvelse 6

Gennemføres på steder svarende til forholdene på garage- og parkeringsområder. Endvidere skal der være mulighed for at udføre standsnings- og parkeringsmanøvrer i øvrigt på steder med færdsel af forskellig art samt mulighed for ind- og udkørsel gennem smalle passager, porte eller lignende såvel forlæns som baglæns.

Øvelse 7

Kørsel i mørke og i lygtetændingstiden i øvrigt gennemføres under forhold som anført ved øvelse 3, 4 og 5, dog med særlig vægt på 3 og 5. Der skal være strækninger med forskellig vejbelystning og strækninger helt uden belystning. Steder til gennemførelse af baglæns højresving om hjørner bør være helt uden lys.

Kørsel i tunnel gennemføres i en af følgende tunneller:

- Tårnbytunnelen
- Frederikssundsvejstunnelen
- Englandsvejstunnelen
- Guldborgsundtunnelen
- Limfjordstunnelen.

